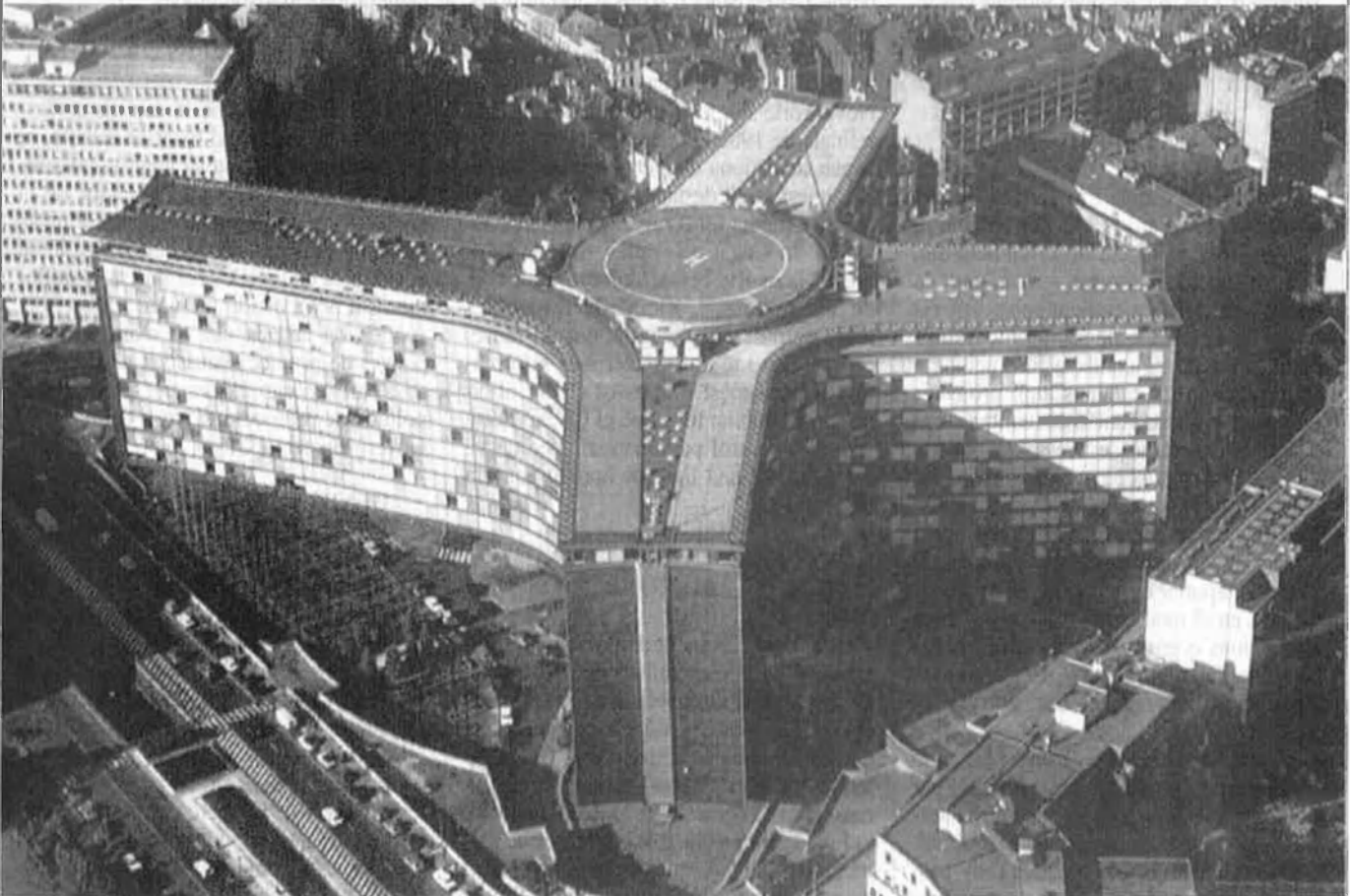

La presència dels nostres governs arreu del món és cada vegada més important

Les altres ambaixades

Les diferents comunitats autònomes que configuren el nostre país exerceixen, a diferents nivells, relacions internacionals indirectes, malgrat les dificultats constitucionals que això comporta. Els resultats són diversos segons els casos.

Brussel·les, seu del Parlament europeu.

Quan només falten mil dies per a l'entrada en vigor de l'Acta Única i la consolidació del Mercat Únic Europeu, el marc constitucional espanyol vigent avui, que configura l'estat espanyol com un estat autòndic, encara estableix que les relacions internacionals són matèria competencial exclusiva de l'estat. Això vol dir que, d'entrada, les comunitats autònomes no poden actuar fora del seu marc territorial com a tals. Però per una altra banda, l'avanç de la unió econòmica europea i, globalment, la creixent internacionalització del mercat, fa necessari l'establiment

de lligams si més no comercials fora de l'estat, per garantir el desenvolupament econòmic normalitzat del país. Així doncs, sembla lògic que en aquelles competències que siguin exclusives de les comunitats autònomes s'intenti exercir aquesta exclusivitat també en el terreny internacional, ja que en cas contrari aquestes competències esdevindrien molt limitades. Però aquestes dificultats legals no poden justificar iniciatives dèbils en aquest camp, o inexistents com en el cas del Govern Balear, ni tampoc poc transparents, emparant-se en la manca de control

parlamentari.

LA GENERALITAT DE CATALUNYA

La Generalitat de Catalunya ha estat la primera a establir una presència física internacional estable del seu govern, tendint a estructurar una xarxa diplomàtica *tova*, en el sentit que no requereix estructures fortes ni consolidades, i ha organitzat una intervenció internacional indirecta, a través d'entitats de dret privat però finançades amb capital públic. Juntament amb la tasca d'aquestes entitats, la política

internacional del govern català es complementa amb els viatges a l'estranger del president Jordi Pujol i amb la participació a l'Assemblea de les Regions d'Europa (ARE). Segons fonts de la Generalitat, és el president qui ha portat directament la planificació de la política internacional del seu govern en aquests darrers anys. Les entitats a través de les quals es vehicula la presència física de Catalunya a l'estranger són tres: el Patronat Català Pro Europa, el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM) i el Consorci de Promoció Comercial de Catalunya (COPCA), les dues últimes vinculades al Departament d'Indústria i Energia.

EL 'LOBBY' CATALÀ A EUROPA

El Patronat Català Pro Europa és una entitat creada l'any 1982 per iniciativa personal del president de la Generalitat, amb la funció d'informar i assessorar la societat catalana en conjunt sobre tots els temes de la CEE, i alhora, promoure iniciatives posant en contacte institucions o grups econòmics catalans amb projectes europeus. Aquesta funció es realitza a través de la Delegació de Brussel·les, oberta el 1986, que actua com a *lobby* institucional dels interessos públics i privats catalans davant la comunitat. El pressupost anual del Patronat és de 200 milions de pessetes, aportat en un 90% per la Generalitat i en el qual també participen altres institucions o grups privats com la Federació de Caixes d'Estalvi de Catalunya, ESADE, l'Ajuntament de Barcelona i d'altres.

La tasca de l'oficina de Brussel·les, amb un pressupost de 80 milions i dirigida per Casimir de Dalmau, és la d'actuar d'intermediari entre Catalunya i la Comunitat. De les 1.500 consultes rebudes l'any passat, el 32% provenien de sectors econòmics i professionals, el 42% de l'administració pública catalana i el 23% de sectors docents. En total, l'oficina ha pres contacte amb 16 rams diferents de l'economia catalana, com el tèxtil, el químic, el financer, el del cava, etc. Globalment, la delegació realitzà 3.880 gestions durant el 1989.

CAPTAR INVERSIONS PER A CATALUNYA

En segon lloc, hi ha el Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM), que també és una entitat de dret privat (empresa) finançada amb capital públic, adscrita al Departament d'In-

dústria i Energia. La funció principal és captar inversió estrangera per a Catalunya, a través de quatre oficines permanents situades a San Francisco, Nova York, Brussel·les i Tòquio. També té altres funcions com la de distribuir les inversions al Principat seguint una política de reequilibrament territorial. El pressupost del CIDEM és de 1.400 milions de ptes. De les quatre oficines, la més activa és la de Tòquio, creada el maig de 1988. Durant el 1989, 26 empreses japoneses es van instal·lar a Catalunya i enguany ja n'han vingut 10. Entre les inversions aconseguïdes, destaca la de SONY, d'uns 8.500 milions, que va ser tancada en el darrer viatge de Jordi Pujol al Japó. Les dues oficines obertes a Nord-amèrica, a San Francisco i Nova York, són les d'obertura més recent, a finals de 1988, i estan especialitzades a captar inversions de tecnologia avançada. En aquest sentit destaca la inversió de 900 milions que ha fet l'empresa Hewlett-Packard a St. Cugat del Vallès, o la de l'empresa Gates-Rubber a Manresa amb més de 500 milions. L'oficina de Brussel·les està centrada en el seguiment de temes comunitaris i té un caràcter més informatiu. El pressupost d'aquestes quatre oficines no és públic, tot i que el CIDEM està sotmès a control parlamentari perquè va ser creat per una llei que aprovà aquesta institució.

VENDRE CATALUNYA AL MÓN

El tercer instrument d'intervenció internacional de la Generalitat és el Consorci de Promoció Comercial de Catalunya (COPCA), creat l'any 1987 per un decret del govern català. A més de la Generalitat, el consorci té altres entitats fundacionals com el Foment del Treball Nacional, la Fira de Barcelona o les Cambres de Comerç. El COPCA, que depèn del Departament de Promoció Comercial, té la funció de promoure internacionalment l'empresa catalana i té un pressupost de 1.114 milions. La funció exportadora la realitza a través de 24 promotors de negocis escampats arreu del món (Milà, Casablanca, Setil, Sidney, Montevideo,...) i 13 programes de promoció comercial. Aquests promotors són persones de nacionalitat diversa contractades pel COPCA, que realitzen estudis de mercat i contactes en el país on són. Les empreses promogudes, que el 1989 van ser 1.030, són seleccionades per la direcció del COPCA, on també participen entitats privades. Aquesta selecció no està sotmesa a control parlamentari, ja que el COPCA va ser creat per decret, tot i que la major part del pressupost és diner

públic. Des de la seva creació, el 1987, la Generalitat ha destinat a aquesta entitat un total de 2.402 milions.

Aquesta manca de control del COPCA ha centrat les crítiques de l'oposició parlamentària a la política exterior del govern de la Generalitat. El Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) ha reclamat diverses vegades que prèviament a l'assignació de la subvenció al COPCA, aquest presenti a la comissió de comerç del parlament un pressupost, petició que no ha prosperat mai. Globalment, els socialistes acusen la Generalitat de barrejar promoció comercial i promoció institucional.

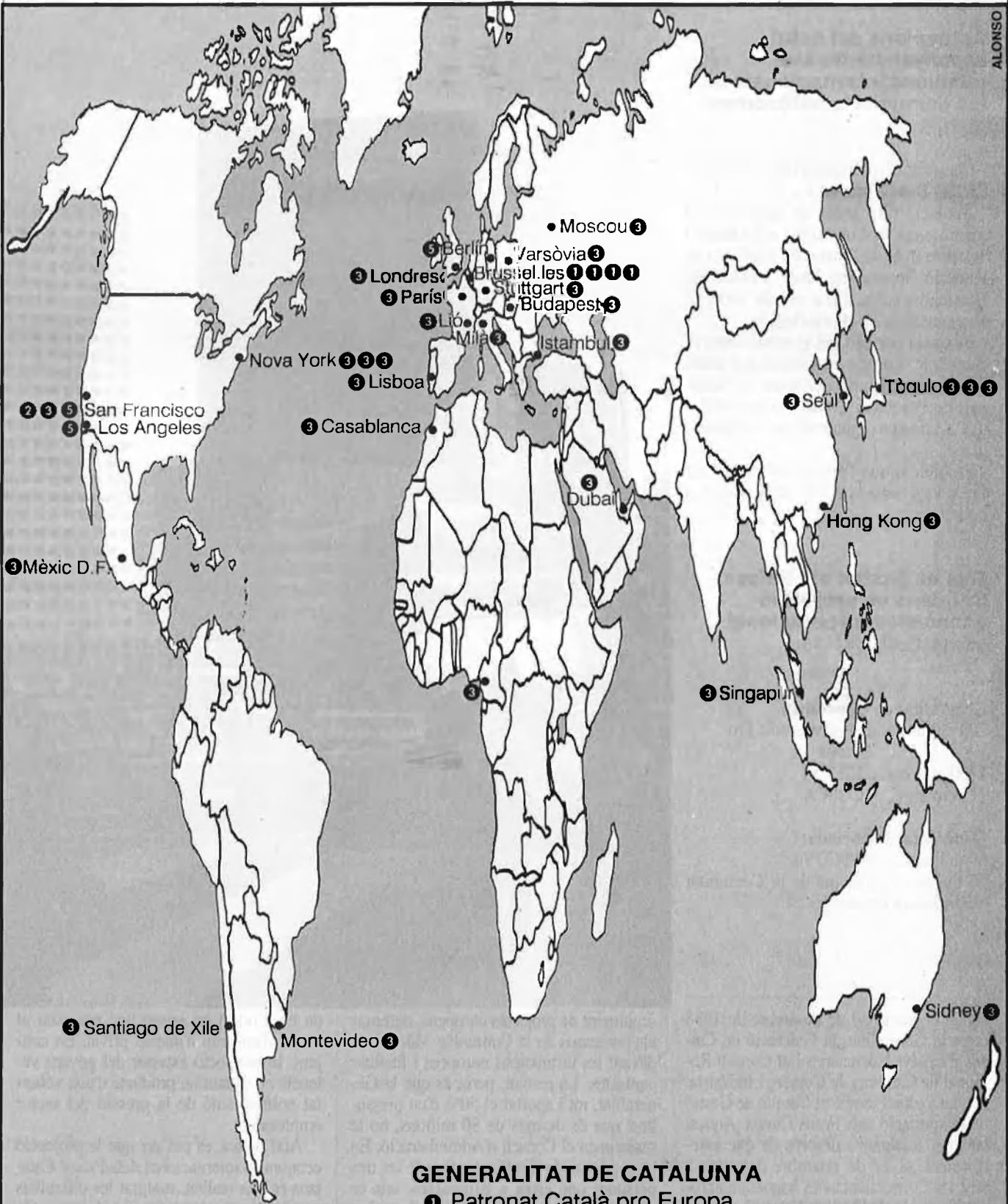
LES ILLES

El Govern Balear no té cap mena d'estructura o implantació exterior estable, ni de moment s'ha plantejat aquesta possibilitat. Únicament hi ha un assessor de la Conselleria de Turisme que en aquests moments analitza des de Berlín l'evolució econòmica de la RDA per buscar el millor moment per a incidir en el mercat turístic. A més, de tant en tant es realitzen campanyes de promoció turística a altres països, però en cap cas es pot parlar d'una política de promoció exterior definida del Govern Balear.

GENERALITAT VALENCIANA: PROMOCIÓ I CONFLICTE

La Generalitat valenciana també ha iniciat una política de promoció econòmica internacional a través de dues entitats: Promocions de la Comunitat Valenciana, SA (PROCOVA) i la polèmica Oficina de la Comunitat Valenciana a Brussel·les. La primera, PROCOVA, va ser creada l'any passat per la Generalitat juntament amb les Cambres de Comerç. Amb un pressupost de 60 milions de ptes., força baix si el comparem amb el del CIDEM, PROCOVA té la funció de promoure la indústria valenciana a l'exterior i alhora intentar captar inversions. Fins ara aquesta tasca s'ha dut a terme mitjançant promotors de negocis que eren enviats a països concrets per realitzar-hi una tasca puntual, però sense tenir permanència estable. A mitjà termini, però, PROCOVA té previstes obrir delegacions permanents a diverses ciutats del món com Tòquio, Nova York o Berlín.

La segona entitat que realitza promoció internacional és l'Oficina de la Comunitat Valenciana de Brussel·les. La seva creació ha estat envoltada de polèmica i d'acusacions de ser un *lobby* privat subvencionat per la Generalitat i regalat als empresaris. L'origen de l'oficina està en un conveni

GENERALITAT DE CATALUNYA

- ① Patronat Català pro Europa
- ③ Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial
- ③ Consorci de Promoció Comercial de Catalunya

GENERALITAT VALENCIANA

- ① Oficina de la Comunitat Valenciana a Brussel·les
- ③ Promocions de la Comunitat Valenciana, S.A.

LES NOSTRES AMBAIXADES

Actuacions del estat espanyol contra les relacions internacionals de les comunitats autònomes:

- Clausura de l'oficina d'informació del Govern Basc a Brussel·les
- Anulació d'un acord de col·laboració suscrist entre la Conselleria d'Ordenació Territorial de la Xunta de Galícia i la Direcció General del Medi Ambient de Dinamarca per realitzar estudis sobre el sanejament de les rieres gallegues.
- Bloqueig per part del govern espanyol d'una transferència econòmica pel canvi de pessetes a lliures per pagar un Seminari de Promoció Comercial de Catalunya a Londres organitzat per la Generalitat.
- Prohibició que l'escorta del president Pujol vagi armada en els seus viatges a l'estranger.

Que es gasten els Països Catalans en projecció econòmica internacional (excepte Catalunya Nord)

Generalitat de Catalunya:

200 milions.....Patronat Català Pro Europa
1400 milions.....CIDEM
1114 milions.....COPCA

Generalitat valenciana:

60 milions.....PROCOVA
80 milions.....Oficina de la Comunitat Valenciana a Brussel·les

signat el passat 30 de desembre de 1988 entre la Generalitat, la Federació de Caixes d'Estalvi Valencianes i el Consell Regional de Cambres de Comerç i Indústria, al qual s'adherí també el Comitè de Gestió de l'Exportació dels Fruits Cítrics. Aquest conveni se signava després de que anteriorment, el 27 de setembre del mateix any, les Corts valencianes haguessin aprovat la creació de l'Institut Valencià de Promoció Exterior, un organisme que havia de tenir caràcter públic però que finalment el govern no ha creat. Malgrat aquesta resolució parlamentària, l'Oficina de Brussel·les s'inaugurà el 4 de febrer d'enguany, amb la funció teòrica de fer el

seguiment de projectes europeus, defensar els interessos de la Comunitat Valenciana davant les institucions europees i facilitar contactes. La realitat, però, és que la Generalitat, tot i aportar el 50% d'un pressupost que és de més de 80 milions, no té majoria en el Consell d'Administració. En aquest sentit és significatiu que de les tres persones que estan a Brussel·les, una és un gerent nomenat per les caixes i un altre és un home de la Comissió de Cítrics. La recent inauguració no permet establir balanços, però l'oposició, entre la qual destaca el diputat del CDS Pere Gozalbo, ja ha denunciat la creació de l'oficina per la vulneració que representa de la resolució

de les Corts i en segon lloc per estar al servei d'un grup d'interès privat. En conjunt, la promoció exterior del govern valencià no és tant un producte d'una voluntat política sinó de la pressió del sector empresarial.

Així doncs, es pot dir que la projecció econòmica internacional dels Països Catalans és una realitat, malgrat les dificultats que la doctrina constitucional espanyola hi posa i malgrat algunes deficiències de funcionament motivades per la poca o nul·la voluntat política dels governs autònoms.

Pere Martí (amb informacions de Miquel Payeras)